

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ЗАОЧНОЇ, ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА ВЕЧІРНЬОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ

Кафедра журналістики та філології

ДОБІРКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ

З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ

A selection of journalistic materials on culture

Кваліфікаційна робота

освітнього рівня «бакалавр»

студентки спеціальності «Журналістика»

освітньої програми «Журналістика»

групи ЖТз-73-9с

Кузуб Ірини Володимирівни

Науковий керівник:

Жиленко Ірина Рудольфівна

доцент, доктор філологічних наук

Суми 2021

Кузуб І. В. Добірка журналістських матеріалів з питань культури: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавр; спец.: журналістика / І. В. Кузуб; наук. керівник І. Р. Жиленко. – Суми: СумДУ, 2021. – 36 с.

Робота містить матеріали з проблем культури, дослідження та аналіз ЗМІ на наявність даної теми, а також авторську добірку журналістських матеріалів з питань культури.

Ключові слова: культура, журналістика, «Панорама», «Ваш Шанс», діяльність журналіста.

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ВСТУП	4
1. СУЧАСНИЙ СТАН ЖУРНАЛІСТИКИ ТА КУЛЬТУРИ	6
1.1. Поняття «культура» та її місце в житті людини	6
1.2. Діяльність журналіста у просторі культури	8
2. ОБҐРУНТУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ІНФОРМАЦІЙНОГО РИНКУ	10
2.1. Дослідження та аналіз газети «Ваш Шанс».....	10
2.2. Дослідження та аналіз газети «Панорама»	11
3. СПЕЦИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО РИНКУ	13
3.1. Структура	13
3.2. Технічна характеристика обсягу.....	13
3.3. Авторська ідея	14
СПИСОК ВИКОРИСТАННИХ ДЖЕРЕЛ	16
II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ	18
Культура Давньої Греції та Риму.....	18
Релігія в житті греків і римлян	209
Література, поезія, театр в житті греків і римлян	211
Архітектура, скульптура і живопис в Стародавній Греції і Римі	222
Сучасний туризм в Італії та Греції (частина I)	244
Сучасний туризм в Італії та Греції (частина II)	277
ВИСНОВКИ.....	29
ДОДАТКИ.....	31

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ВСТУП

ЗМІ важливі не тільки для політичного, економічного та соціального життя суспільства, а й для такої чутливого і складного середовища, як сфера культури. Інформуючи про події та процеси у сфері культури і мистецтва, ЗМІ дають поштовх розвитку культури, стають своєрідним майданчиком для громадських дискусій з цих питань, розвивають інтелектуальний простір, ідеологічні орієнтації і культурні устремління суспільства.

Дослідники відзначають, що в сучасній соціокультурній системі журналістська діяльність призводить до динаміки культури і одночасно є її продуктом. Сьогодні ЗМІ є потужним фактором соціалізації, джерелом культурної освіти. Саме журналістика робить культуру доступною для широких верств населення через розвиток інформаційних носіїв і каналів поширення [1, с. 15]. У даний час ми часто спостерігаємо ситуацію, коли ЗМІ віддають пріоритет іншим явищам перед культурними публікаціями і автоматично вважають культуру "старомодною", "неформальною", "несерйозною".

Багато зарубіжних медіа-експертів та вчених писали на тему культури. Наприклад, у книзі, заснованій на інтерв'ю з журналістами, що пишуть на теми культури, Джемма Харріс досліджує їх погляди на те, як повинні виглядати медіатексти про культурні події [2]. Взаємопроникнення журналістики і культури є предметом наукового інтересу Тайлера Гріна, який, крім наукової роботи, також є редактором блогу про мистецтво і культурним кореспондентом великих американських ЗМІ [3]. Ряд практикуючих українських журналістів також піднімають цю тему на сторінках ЗМІ, включаючи "День", "Дзеркало тижня", "Телекритику" та інші журнали.

Однак, як показує аналіз сучасних досліджень і публікацій, аспекти реалізації культурологічної проблематики в українських друкованих та онлайн ЗМІ ще не були предметом окремого дослідження.

Метою даної кваліфікаційної роботи є створення інформаційного продукту, що містить журналістські матеріали культурологічної спрямованості.

Актуальність роботи полягає в залученні уваги до теми культури і висвітленні її проблем і сучасного стану.

Завдання роботи:

1. Розкрити питання культури в журналістиці.
2. Опрацювати літературу та наукові праці з обраної теми.
3. Дослідити та проаналізувати друковані видання.
4. Створити власні матеріали з теми культури.

Структура роботи. Кваліфікаційна роботи містить: пояснювальну записку, у якій описана актуальність теми, мета та завдання; теоретичні засади; обґрунтування інформаційного продукту шляхом аналізу інформаційного ринку; специфікація інформаційного продукту; список використаних джерел; інформаційний продукт, що описує власне розуміння автором теми культури; висновки; додатки.

1. СУЧАСНИЙ СТАН ЖУРНАЛІСТИКИ ТА КУЛЬТУРИ

1.1. Поняття «культура» та її місце в житті людини

Щоб прояснити роль і місце культури в житті, необхідно визначити поняття культури. Термін "культура" має латинське походження (culture – догляд, розвиток, виховання) і спочатку означав відособленість землі, її культуру. Спочатку під культурою розумілася сукупність змін природного об'єкта під впливом людини. Вперше термін з'явився в Древній Греції і перекладався як "освічений". Весь світ ділився на освічених і неосвічених. Все, що було в Греції, вважалося освіченим, а все, що було за її межами, вважалося варварством. Сьогодні люди по-різному розуміють, що таке культура і що вона включає в себе. Деякі асоціюють культуру з освітою, інші ототожнюють її з рівнем інтелектуального розвитку людини і накопиченими цінностями. У повсякденному житті це слово найчастіше асоціюється з музеями, театрами, мистецтвом, бібліотеками, архітектурою та літературою [4].

Культура – це життєва сила суспільства: історія, традиції, мистецтво і самобутність народу.

Культура покращує якість життя, об'єднує соціальний досвід кількох поколінь і накопичує знання про світ. Система культури – це живий процес, постійно рухається, розвивається і змінюється. Культура є важливою частиною життя кожної людини і суспільства в цілому.

Саме культура робить людину людиною.

Громадянин стає членом суспільства, вбираючи знання, мову, цінності, норми, звичаї і традиції свого народу, соціальної групи і людства в цілому.

Культура - це засіб вираження творчості, формування індивідуальності і зміцнення почуття власної гідності в суспільстві. Культурний досвід - це можливості для відпочинку, розваги, навчання та обміну досвідом з іншими людьми. Музеї, театри, виставки, концерти, кінотеатри - все це об'єднує людей.

Культура - це основа мирного життя.

Зрештою, мистецтво вчить нас бути терпимими і розуміти один одного, навіть якщо ми говоримо на різних мовах. За прикладом культури можна судити про якість і рівень життя цілої країни" [5].

Об'єднуючи людей, культурні заходи, такі як фестивалі чи виставки, створюють солідарність і соціальну згуртованість, сприяють соціальній інтеграції та зміцнюють суспільство. Це також виховує гордість за свою країну.

Розвиток культури відіграє важливу роль в скороченні бідності.

Підвищення рівня культури має економічні вигоди - створення робочих місць. Культура також вносить важливий внесок в індустрію туризму: чим більше в країні цікавих місць, подій, чудових виставок, пам'яток культури та фестивалів, тим більше людей захочуть її відвідати.

Функції будівництва культури:

- 1) підтримка єдності і цілісності людської діяльності в двох напрямках: діахронічному та синхронічному.
- 2) людино-творча функція - формування певного типу особистості.
- 3) функція передачі соціального досвіду - обмін досвідом між поколіннями, країнами і народами.
- 4) гносеологічна функція - пізнання навколишнього середовища і пізнання самого себе.
- 5) Регулятивна функція - визначення поведінки в конкретній ситуації.
- 6) комунікативна функція
- 7) накопичення і зберігання інформації.

Проблемні області культури:

- Низький рівень культурної свідомості в суспільстві.
- Перехід (людей, держав, націй) від однієї культури до іншої.
- Конфлікти культур.
- Порівняння масової й елітарної культури.
- Існування груп "творців" і "експертів", які вирішують, що і в якій мірі вважати твором мистецтва.

- Низька якість передачі творів мистецтва.
- Канонізація жанрів і стилів культурної діяльності.
- Протистояння культури і влади.

Роль журналістики в трансляції культурних цінностей:

- Ставлення до масової культури як до явно негативному соціальному явищу необхідно змінити, свідомо використовуючи її механізми для створення і трансляції високою і справжньою культури.

- Журналістика активно "бере участь" в інших культурних течіях (субкультурах).

- Журналістика (ЗМІ) інформує аудиторію про культурні проблеми [6].

Журналістика в сфері художньої культури:

- Діяльність у сфері художньої культури є невід'ємною частиною журналістики і має місце навіть тоді, коли журналістика виконує інші функції.

- Діяльність журналістики в сфері художньої культури передбачає досягнення певного результату - перестроювання загальнолюдських цінностей на потреби людського менталітету в нову історичну епоху постіндустріальної гуманістичної цивілізації з переважним впливом ЗМІ" [7].

1.2. Діяльність журналіста у просторі культури

Специфіка роботи журналіста в області культури різна. Суб'єктивним фактором є розмита грань між геніальністю і посередністю. Не існує більш-менш чітко визначених критеріїв оцінки конкретного культурного твору, події або діяльності і т. Д. Міжособистісні відносини часто можна охарактеризувати як "гендерний терапіум".

Таким чином, робота журналістів ускладнюється тим, що коментарі діячів культури про "зарубіжних" роботах часто помилкові або навіть несправедливі. Поняття "культура" часто по-різному визначається дослідниками одного і того ж соціального феномена [8].

Специфіка роботи журналіста:

- Проблеми, що виникають при взаємопроникненні різних культур (міжкультурні конфлікти).

- ЗМІ є основним каналом інкультурації (процесу засвоєння соціокультурних норм індивідом) масової публіки.

- сама по собі культура, в силу кількості її проявів, не є фактором і не може в повній мірі гарантувати, що роль і місце того чи іншого твору мистецтва, музики, літератури і т.д. в суспільстві не переоцінюється

- достатні знання з боку журналістів про те, що таке культурна подія і яке місце і значення воно займає в ланцюзі культурного розвитку суспільства
форми передачі витворів мистецтва:

- Інформація з питань культури
- коментування культурних подій
- рецензування культурних подій
- інформування про твори культури.

2. ОБҐРУНТУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ІНФОРМАЦІЙНОГО РИНКУ

При підготовці кваліфікаційного документа ми проводили аналіз поточного інформаційного ринку в формі періодичного моніторингу.

Моніторинг - це якесь "відстеження" будь-якого явища, систематичне повторне "вимір" одних і тих же параметрів в певній галузі діяльності. Об'єктом моніторингу є специфічні характеристики (їх вибір залежить від мети моніторингу) різних явищ безпосередньо на момент проведення дослідження [9, с. 15].

Для цієї мети були обрані дві публікації: щотижнева газета економічної та соціальної політики "Ваш шанс" і щотижнева газета "Панорама".

Ми вибрали ці газети для вивчення тенденцій висвітлення в ЗМІ питань культури, освітлення різноманітності жанрів в журналістських матеріалах, моніторингу обсягу культурних текстів і їх положення на сторінках газет.

2.1. Дослідження та аналіз газети «Ваш Шанс»

"Ваш Шанс" - щотижнева російськомовна ділова газета із загальним накладом 72500 примірників. Газета видається вже більше 27 років і є однією з найбільш шанованих і визнаних газет в Сумській області. Щотижнева газета має аудиторію 85,9 тисяч осіб і виходить щосереди.

В середньому газета має 12 постійних рубрик: "Новини", "Соціум", "Здоров'я", "Феміда", "Спорт", "Наше місто" і "У справі".

В ході дослідження ми вивчили 22 номери, що вийшли з 01.01.21 по 06.06.21. Не всі випуски містять інформацію про "культуру".

У багатьох з них є рубрика "Культура", що складається з двох статей. Як правило, вони присвячені останнім подіям у сфері культури. Наприклад, випуск 10 від 10.03.2021 містить 2 статті. Перша називається "Я можу

намалювати весь світ" і представляє виставку художниці Ольги Сабадін. Друга стаття називається "Реальність в ув'язненні". Вона присвячена виставці "Планета тварин" Ігоря Кислого.

У цьому розділі автори також розповідають про діяльність театрів і музеїв, які пройшли культурних заходах. У випуску № 17 від 28.04.21 була опублікована стаття під назвою "Горизонти - скоріше фестиваль, ніж конкурс! У ній розповідалося про хід фестивалю і номінаціях переможців.

Більшість текстів були опубліковані в основному в розділах "Новини" або "Суспільство".

З зробленого можна зробити висновок, що тема культури не ігноруйте в газеті "Ваш шанс", але розглядається в повному обсязі і не у всіх можливих аспектах. Редакція в основному надає новинні та інформаційні матеріали, аналітичних публікацій на цю тему мало. Матеріали обробляються по мірі їх надходження, а не мають певну періодичність [10].

2.2. Дослідження та аналіз газети «Панорама»

"Панорама" пише не тільки про політику і проблеми. Це газета для всієї родини: "Дитяча сторінка", "Жіночий клуб", "Спорт", життєві історії, гумор, поради лікарів і т.д.

Видання розповсюджується в Сумах і Сумській області через роздрібні та підписні мережі. Щотижневе друковане видання виходить по середах. Загальний тираж "VS Панорама-Медіа" і "Панорама ТВ" становить 44 000 примірників. Газета розрахована на читачів у віці від 16 до 60 років і орієнтована на соціально свідомих громадян України з різних соціальних груп. Постійними авторами розділу "Культура" є Ірина Власова і Тетяна Голуб.

Журналісти висвітлюють поточний стан культури в Сумській області, надають інформацію про останні новини та події, що відбулися. Культурні оглядачі в основному висвітлюють історію діячів культури і театру. Газета

повідомляє про виставках, кіно, музиці та фестивалях. Також описується життя музеїв.

Ми проаналізували газети, опубліковані з 01/01/2021 по 31/05/2021. Щомісяця публікується від 5 до 10 статей на тему культури. Ви можете прочитати останні новини про виставках, театрального життя і музеях. Наприклад, в номері 7 від 25.02.2021 р. є стаття під назвою "Садibu Харитоненка в Сумах хочуть відреставрувати і перетворити на культурний центр". Матеріал доповнений ілюстраціями про нинішній стан садиби [11].

3. СПЕЦИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО РИНКУ

3.1. Структура

Інформаційний проект, який є авторською роботою, складається з 6 матеріалів:

- Культура Давньої Греції та Риму
- Релігія в житті греків і римлян
- Література, поезія, театр в житті греків і римлян
- Архітектура, скульптура і живопис в Стародавній Греції і Римі
- Сучасний туризм в Італії і Греції (частина I)
- Сучасний туризм в Італії і Греції (частина II)

Весь матеріал ми включили в блог "Культури Стародавнього Риму і Греції", створений на платформі Google Blogger.com. Посилання на блог - <https://oldcultura.blogspot.com/>.

3.2. Технічна характеристика обсягу

Для визначення обсягу інформації, що міститься в літературному творі, то у вигляді тексту або ілюстрації, використовується умовна одиниця виміру: авторська сторінка.

Авторська сторінка - одиниця для підрахунку обсягу твору в поліграфії та видавничій справі, еквівалентна 40 000 знаків прозового тексту (включно з пробілами між словами, пунктуація, цифри) або 700 рядків вірша, або 3000 см² площі ілюстрацій на сторінці видання [12, с. 8].

Назва матеріалу	Кількість знаків	Авторський аркуш
Культура Давньої Греції та Риму	2521	0,06
Релігія в житті греків і римлян	1608	0,04

Література, поезія, театр в житті греків і римлян	1428	0,03
Архітектура, скульптура і живопис в Стародавній Греції і Римі	2898	0,07
Сучасний туризм в Італії та Греції (частина I)	3201	0,08
Сучасний туризм в Італії та Греції (частина II)	2204	0,05
Всього	13520	0,33

3.3. Авторська ідея

Кожен текст, будь то літературний твір або публіцистична стаття, починається з одного і того ж процесу: зародження ідеї і теми. Кожен автор спирається на свій ентузіазм, професійні навички та особисті інтереси у написанні тексту.

Першим кроком у творчому процесі є авторська ідея - "джерело будь-якого твору: художньої, наукової, журналістського або репортажного" [13, с. 34].

В античності, в порівнянні з розвиненими цивілізаціями Сходу, стався фундаментальний прогрес в положенні людини в суспільстві; розуміння художньої творчості є частиною гуманістичної традиції. Різниця полягає в ступені впливу на інші народи античності і в тому, що культура Греції і Риму

ніколи не була забута і безпосередньо вплинула на подальший розвиток інших культур.

Ідея блогу полягає в тому, щоб познайомити читача з древніми культурами і тією роллю, яку він грає в їх формуванні.

В основу першого матеріалу "Культура Давньої Греції та Риму" лягла ідея познайомити читача з поняттям "культура", етапами її формування, схожістю та відмінностями двох стародавніх культур.

Другий документ називається "Релігія в житті греків і римлян". Тут читач може відкрити для себе витoki грецької та римської релігії, дізнатися про ставлення людей до богів і детально розглянути їх образи.

Основна ідея теми "Література, поезія, театр в житті греків і римлян" - розповісти читачеві про розвиток поезії та популярної літератури, становленні театру Стародавньої Греції. Ознайомити з поемами "Іліада" і "Одіссея".

Стаття "Архітектура, скульптура і живопис в Стародавній Греції і Римі" розповідає про формування храмів, театрів, амфітеатрів, пам'ятників. Читач може побачити, як виглядають пам'ятники сьогодні.

Сучасний туризм в Італії і Греції (частина I) Основна мета даного матеріалу - розповісти про всі нюанси туризму в Італії і Греції. Стаття розділена на кілька розділів: транспорт, безпеку туристів, пляжі і шопінг. У кожному розділі читач зможе знайти корисні і актуальні поради для сучасного туриста.

Основна ідея матеріалу "Сучасний туризм в Італії і Греції (частина II)" – познайомити читача з задоволеннями, місцями та пам'ятками цих країн. У статті йдеться про визначні пам'ятки, які повинен відвідати кожен турист [14].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник – 2-ге вид., перероб. і допов. – Л., 2004. – 268 с.
2. Wolf Brown, “Profile 2014: Economic Report on the Screen-based Media Production Industry” (Canadian Media Production Association, March 2015): 36 p.
3. Peter Taylor, Larissa Davies, Peter Wells, Jan Gilbertson, William Tayleur, “A review of the social impacts of culture and sport” (Project Report. Department for Culture, Media and Sport, 2015): 136 p.
4. Драч Г. В. История мировой культуры (мировых цивилизаций). 2-е доп. и перед. изд. – Ростов н/Д: изд-во «Феникс», 2002
5. Лотман Ю. М. Типология культуры. Взаимное воздействие культур / Ю. М. Лотман. – М.: ТГУ, 1982
6. Сучасний сталий розвиток в сфері культури: зарубіжний досвід для України: монографія / Драгомирецька Н.М., Дружинін С.С., Думинська С.В., Жилавська Р.П., Ковальова Ю.В., Знаменок А.К / за заг.ред. д.держ.упр., професора Н. М. Драгомирецької. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2019.
7. Мар’їна Л. Сучасна журналістика і культура. Спільність генезису // Вісник Львівського університету. Серія журналістика, 2012. Випуск 36
8. Anna Green, “Cultural History. Theory and History”. (Basingstoke and New York: Palgrave MacMillan; March 2007)
9. Тертычный А. А. Жанры периодической печати: учебное пособие / А.А. Тертычный. – 2000. – 235 с.
10. Матеріали п’ятої наукової практичної конференції «Журналістська освіта на Сумщині: набутки й проблеми»: Збірник наукових праць / Укладач О. Г. Ткаченко. – Суми: Вид-во СумДУ, 2009. – 114 - 118 с.
11. Матеріали п’ятої наукової практичної конференції «Журналістська освіта на Сумщині: набутки й проблеми»: Збірник наукових праць / Укладач О. Г. Ткаченко. – Суми: Вид-во СумДУ, 2009. – 129 - 133 с.

12. Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті / За заг. ред. Ю. М. Бідзілі. – Ужгород: ВАТ “Видавництво “Закарпаття”, 2007. – 224 с.
13. Здоровега В. Й. Вступ до журналістики: конспект лекцій / Здоровега В. Й. – Львів: Вища школа, 1975. — 111 с.
14. Постернак А. Історія Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. - М., 1999.

II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

Культура Давньої Греції та Риму

Слово "культура" походить від латинського *colo*, *-ere*, що означає "обробляти". Римський оратор Цицерон ввів поняття *cultura animi* - "обробіток душі", застосувавши сільськогосподарську метафору до розвитку душі як філософської категорії. Він розглядав культуру як засіб подолання варварства і перетворення людини в повноцінного громадянина.

Кожен період в історії культури має свою цінність. Не випадково вчені відводять особливу роль стародавньої культури. Література, мистецтво і філософія Стародавньої Греції та Риму стали відправною точкою для розвитку європейської культури [Додаток 1]

Цивілізації Стародавнього Риму і Древньої Греції дуже схожі один на одного. Швидше за все, грецька культура справила більший вплив на розвиток римської культури, тому що вона розвивалася в більш ранній період, а римська культура слідувала її рисам, була їх логічним розвитком і, звичайно, додала багато характеристик і особливостей. Тому, розглядаючи римську культуру, ми часто можемо сказати, що її характерні риси притаманні і грецькій культурі. У деяких випадках їх культури можна навіть вважати однією і тією ж греко-римською культурою.

Розвиваючись під впливом першої цивілізації, культура античності внесла величезний внесок у розвиток світової культури. Існуючі зразки архітектури і скульптури, шедеври живопису і поезії свідчать про високий рівень розвитку культури. Вони мають не тільки художню, а й соціальну і моральну цінність. Категорії наукової думки виникли і почали розвиватися на ґрунті античної культури, великий внесок античності у розвиток астрономії, теоретичної математики. Саме тому антична філософія і наука зіграли таку важливу роль у зародженні сучасної науки, в розвитку техніки. В цілому, культура античності послужила основою для подальшого розвитку світової

культури. Неможливо повністю описати дуже багату культурну спадщину Греції та Риму, ми можемо говорити тільки про основні характеристики цих двох культур.[Додаток 2]

У той же час у цих двох цивілізацій було багато суттєвих відмінностей. Культура Давньої Греції характеризувалася дуже індивідуалістичним підходом. Суперечливість давньогрецької культури і її вільний характер багато в чому визначалися тим, що греки не копіювали інші народи, а засновували свої ідеї на власних; вони творили для себе, і в цьому була їхня велич. Римська культура дала світу основи цивілізації завдяки своїй системі управління. До новітнього часу світ мав справу з римським типом державного устрою, і римське право становило основу правової культури багатьох держав, особливо європейських.

Релігія в житті греків і римлян

- *Римська духовна культура*

Релігія грала дуже важливу роль у повсякденному житті римлян; в римській релігії довгий час зберігалися залишки примітивних релігійних вірувань: тотемізм, фетишизм, анімізм. Анімізм, тобто віра в безособових і абстрактних духів, особливо довго зберігалась в римській релігії.

Римляни, на відміну від греків, не дуже активно цікавилися системою світового порядку, тому філософи рідко зверталися до космогонії. Їх більше цікавило соціальне життя, місце людини в світі, проблема свободи та шлях до досконалості. Римляни, хлібороби і воїни, були практичним і реалістичним народом. Римлянин зазвичай звертався до божества з конкретним проханням: збільшити урожай, дати дощ, зупинити чуму, дарувати перемогу. Залежно від важливості прохання, божеству приносилася більш-менш важлива жертва.[Додаток 3]

- *Міф і релігія в культурному житті Греції*

Для грецького світогляду був характерний не тільки політеїзм, а й уявлення про те, що природа є універсально одухотвореною. Крім загальногрецьких богів, в кожному регіоні Греції поклонялися і місцевим богам, що населяли ліси, гори, річки і луки. У кожного природного явища, у кожної річки, гори і лісу було своє божество.

З точки зору греків, не існувало непереборного кордону між світом людей і світом богів, а герої служили сполучною ланкою між ними. Такі герої, як Геракл, за свої подвиги були введені в світ богів. Крім міфів про богів і початку світу, у греків були всілякі міфи про героїв, найпопулярніші з яких були згруповані в цикли, наприклад, про Троянській війні, подвиги Геракла, Персея і багатьох інших героїв. Міфи пов'язували греків з античною культурою.

Література, поезія, театр в житті греків і римлян

Література ранніх греків, як і література інших народів, сходиться до традицій стародавнього фольклору, що включала казки, байки, міфи і пісні. Зі зміною соціальних умов почався бурхливий розвиток народної поезії - епосу, який прославляв діяння предків і героїв кожного племені. Епічні поеми "Іліада" і "Одіссея" свідчать про рівень поетичної творчості ранніх греків.
[Додаток 4]

Гомерівський період був періодом занепаду, стагнації культури, але саме тоді дозріли умови для швидкого підйому грецького суспільства в архаїчний і класичний періоди.

У класичний період розквітла грецька література. [Додаток 5]

У цей період ораторське мистецтво, філософія і історичні праці зайняли чільне місце в літературі, явно витіснивши інші жанри - драму і оперу. Давньогрецький театр розвивався в VI-V століттях до н. е. Спочатку театри були переносними. Тільки при Периклі з'явився перший кам'яний театр, який послужив прототипом для наступних будівель такого типу. В Греції театр - це школа виховання громадянськості. У Греції кожен був зобов'язаний відвідувати театр.

Римський театр був виставою, яка мала мотив розважати глядачів. Актори вважалися людьми нижчого стану. Спочатку актори виступали без масок, костюми були такими ж, як у грецькому театрі. Довгий час в Римі не було постійного будівлі театру.

Цирки - це гладіаторські бої, цькування диких тварин і інші криваві видовища, які стали переважати в Римі з I століття до нашої ери. Вони поступово витіснили драму.

Архітектура, скульптура і живопис в Стародавній Греції і Римі

Виникнення нових форм суспільного життя супроводжувалося появою різних за тематикою громадських будівель, серед яких храми займають чільне місце. Греки не прагнули будувати грандіозні і пригнічуючі храми. Вони намагалися, щоб будівлі відповідали людям, щоб оточуючі відчували їхню соціальну значимість і владу. Ці храми були побудовані у вигляді періпатетичних будівель, оточених колонадою. Фриз храмів був прикрашений рельєфами; рельєфи чи статуї також розміщувалися на фронтонах - плоских трикутниках, утворених двосхилим дахом на крайніх сторонах храму. Храми богів-покровителів громади були найважливішими. Важливу роль зіграли популярні в Греції храми, в тому числі храм Аполлона в Дельфах. [Додаток 6]

Пам'ятником могутності Афін став комплекс афінського кремля - Акрополь. Ерехтейон, третій храм на Акрополі (кінець 5 століття до н.е.), також був побудований в іонічному ордері.

Найдосконалішим з усіх творів Фідія вважається "Зевс Олімпійський", найбільша робота всього його життя. Самі греки віддали пальму першості цієї статуї, яка справила надзвичайне враження на їхніх сучасників. Статуя загинула, ймовірно, згорівши разом з олімпійським храмом.

Майстрами римлян були етруски. Саме вони навчили будувати будівлі, але римляни швидко перевершили їх в цьому мистецтві. Сталы краще використовувати раніше застосовувані матеріали, пристосовувати нові, удосконалювати методи будівництва. [Додаток 7]

Живопис був високо розвинений.

У римському мистецтві періоду розквіту головну роль грала архітектура, пам'ятники якої, нині також знаходяться в руїнах, свідчать про їх могутність. Римляни поклали початок новій епосі в світовій архітектурі, в якій головне місце відводилося громадським будівлям, що втілювали ідеї державної влади і розрахованим на дуже велику кількість людей.

В усьому древньому світі римська архітектура не має собі рівних по висоті споруд, різноманітності типів будівель, багатству композиційних форм, масштабу будівель. Римляни ввели інженерні спорудження (акведуки, мости, дороги, гавані, міцності) як архітектурні об'єкти в міський і сільський ландшафт.

Театри і амфітеатри були характерні для стародавніх міст. Уже в період пізньої республіки в Римі сформувався особливий тип амфітеатру. Останнє було повністю римським винаходом. Якщо грецькі театри розташовувалися під відкритим небом, з місцями для глядачів в улоговині пагорба, то римські театри являли собою окремо стоячі, закриті, багатопверхові будівлі в центрі міста, з місцями для глядачів на стінах, зведених концентрично.

У 70-80 роках нашої ери був побудований великий флавіанській амфітеатр, названий Колізеєм. Колізей був найбільшим амфітеатром в стародавньому світі. Він вмщував близько п'ятдесяти тисяч глядачів. Могутні стіни Колізею (висота 48,5 м) розділені на чотири рівні безперервними арками; нижній рівень служив входом і виходом. Центром композиції Колізею є еліптична арена - нині зруйнована - оточена ярусами для глядачів.

Сучасний туризм в Італії та Греції (частина I)

Транспорт

- Італія

В Італії добре розвинена мережа громадського транспорту з автобусами та потягами. Дістатися практично в будь-яку точку країни не складає труднощів. Між віддаленими містами, звичайно, зручніше подорожувати внутрішніми рейсами.

Денний проїзний квиток (BIG) коштує від 3 до 5 євро і дає право на необмежений проїзд на всіх видах громадського транспорту. Тижневий квиток ("Settimanale" або CIS) коштує 12 євро. Його можна придбати тільки в кіосках АТАС. [Додаток 8]

- Греція

Надійні і недорогі міжміські автобуси КТЕЛ ходять не тільки по материку, а й на найближчі острови: Вартість поромної переправи в цих випадках включена в ціну квитка.

Таксі в Греції багато і коштує недорого.

Безпека туристів

- Італія

Італія відносно безпечна, проте слід дотримуватися деяких запобіжних заходів: Уникайте відвідування неблагополучних районів (в Римі, наприклад, в районі вокзалу Терміні). У містах активно орудують професійні кишенькові злодії, тому не носіть з собою більше грошей, ніж потрібно, і будьте обережні.

- Греція

Рівень злочинності в Греції невисокий, але не завадить прийняти розумні запобіжні заходи. Рекомендується зберігати цінні речі в сейфах готелів і міняти гроші тільки в банках або обмінних пунктах. На галасливих грецьких ринках правило "ближче до дому" діє як щодо вашого гаманця, так і особистих речей.

Пляжі

- Італія

Пляжі на італійському узбережжі муніципальні. Однак найчастіше вони розділені на ділянки і здаються в оренду підприємцям. На кожній ділянці є свій "баніно" - охоронець пляжу, який стежить за чистотою і порядком та стягує плату за користування парасольками і шезлонгами. Згідно з місцевими правилами, перші 5 метрів пляжу від кромки води безкоштовні: там ви можете засмагати на рушнику, не витрачаючи ні копійки.

- Греція

Пляжі в Греції також муніципальні, шезлонги і парасольки платні (близько 4 євро в день), багато готелів пропонують їх безкоштовно. Переважна більшість пляжів піщані, рідше галькові. [Додаток 9]

Шопінг

- Італія

Магазини зазвичай відкриті з 9:00 до 20:00. З Італії можна привезти солом'яні капелюхи, брошки з різними варіантами венеціанських масок, порцелянових ляльок і клоунів. Тут багато шкіряного одягу і гарного взуття, високоякісні шкіряні вироби (куртки, сумки), італійський дизайнерський одяг, красиву нижню білизну, фарфор, ювелірні вироби та біжутерію, яка продається за хорошими цінами.

Покупки можна зробити в "аутлетах" - великих універмагах на околиці міста, які пропонують товари від провідних італійських дизайнерів зі значними знижками.

В "столиці моди та дизайну" Мілані є магазини і бутики найбільших італійських і міжнародних брендів.

- Греція

На курортах магазини можуть бути відкриті пізно ввечері і не працювати у вихідні.

Крім шуб і всіх видів хутра, в країні можна купити хороший светр, вироби зі шкіри та шкіряне взуття. Не дарма так багато туристів їдуть до Греції за покупками. Тут також представлений величезний вибір високоякісних золотих і срібних прикрас.

Одним з основних продуктів, які туристи купують в Греції, є оливкова олія. Її можна купити як в супермаркетах, так і безпосередньо в аеропорту в магазині безмитної торгівлі. Вам також слід звернути увагу на ці продукти: мед, оливки, узо. Найчастіше ці вироби замінюють сувеніри, подарунки для друзів і знайомих.

Сучасний туризм в Італії та Греції (частина II)

Розваги, пам'ятки і атракціони

- Італія

Живопис і скульптура - дві основні "робочі конячки" італійських музеїв. Любителі модернізму не залишаться без діла в Італії: Венеція, наприклад, пропонує прогулятися по залах колекції Гуггенхайма і знаменитої Міжнародної галереї Санта-Кроче, а Мілан відкриває двері цікавого музею науки і мистецтва, де, озброївшись лупами і щупами, можна навчитися відрізняти справжні картини від витончених підробок. [Додаток 10]

В Італії соборів чи не більше, ніж музеїв, і якою б ви не вибрали, ви знайдете унікальний пам'ятник архітектури та інженерного мистецтва, та й просто дивовижної краси споруди. Досить поглянути на Дуомо в Мілані з його струнками, тополиним готичними шпилями. [Додаток 11]

Також, в цій країні є шість основних гірськолижних курорти. У порядку зменшення гірськолижної активності і одночасно зі сходу на захід це такі райони: Доломіти, Brenta Доломіти, Альта Вальтелліна, Валь д'Аоста, Валь ді Суза і Тренто.

- Греція

Щоб дізнатися більше про справжню Грецію, варто почати з міфів Стародавньої Греції. Вони розповідають не тільки про життя богів, а й, наприклад, про створення грецької землі і лабіринту Мінотавра.

Після вивчення грецьких міфів можна сміливо вирушати на екскурсію в Арголіду з відвідуванням Коринфського каналу, екскурсію в Епідавр - древній театр, храм Аполлона-цілителя, місто Нафплію. Мікени - "Левові ворота", царські гробниці, палац мікенських царів, гробниця Агамемнона.

Екскурсія в Дельфи - храм Аполлона (де знаходиться знаменитий оракул), можливість вмитися водою з джерела Кастав, міста Лівадія і Фіви, село Арах. Метеора - величезні "скульптури" дивних форм, створені природою, і стародавні монастирі (вхід у відкритому одязі заборонений, потрапити туди можна з Каламбака).

Олімпія - місто Патри (храм Святого Андрія), археологічний музей, храм Зевса Олімпійського та богині Гери. Порт Пірей - Археологічний музей і Військово-морський музей, а також театр під відкритим небом на пагорбі Профітіс Іліас.

Македонія: Відвідування Салоніки - знання історії міста, відвідування основних визначних пам'яток ("Біла вежа", Ротонда, Триумфальна арка і т.д.), відвідування археологічних пам'яток, виставкових залів, відвідування Акрополя - візантійських стін і Старого міста.

ВИСНОВКИ

У процесі написання дипломної роботи ми опрацювали літературу та наукові праці з обраної теми.

У вигляді моніторингу нами було досліджено друковані видання «Панорама» та «Ваш шанс» на предмет висвітлення журналістських матеріалів культурного спрямування. Загалом ми опрацювали випуски періодичністю з 01.01.21 по 01.06.2021. Кожний випуск містить по 2 статті з теми «Культура», які за тематикою схожі одна на одну. Здебільшого автори колонки «Культура» розповідають історії діячів культури та театру. Трохи менше на шпальтах газети висвітлюються виставки, кіно, музика та урочисті заходи. Найменше матеріалів про музеї.

Усі авторські матеріали було розміщено у блозі «Culture of ancient Rome and Greece», який ми створили на платформі Blogger.com на базі Google. (<https://oldcultura.blogspot.com/>).

Інформаційний продукт наразі доступний для дослідників та може стати у пригоді іншим авторам.

Добірка містить шість матеріалів: «Культура Давньої Греції та Риму», «Релігія в житті греків і римлян», «Література, поезія, театр в житті греків і римлян», «Архітектура, скульптура і живопис в Стародавній Греції і Римі», «Сучасний туризм в Італії та Греції (частина I)», «Сучасний туризм в Італії та Греції (частина II)».

В основу першого матеріалу «Культура Давньої Греції та Риму» лягла ідея ознайомити читача з поняттям «культура», етапами її формування, схожістю та відмінністю двох античних культур.

Другий матеріал має назву «Релігія в житті греків і римлян». У ньому читач може ознайомитись з становленням грецької та римської релігії, ставленням народів до богів та детально роздивитись їх зображення.

Головна думка матеріалу «Література, поезія, театр в житті греків і римлян» полягає у тому, щоб розповісти читачеві про розвиток народної поезії

та літератури, становлення давньогрецького та давньоримського театрів, ознайомитися з уривками зі славнозвісних поем Гомера «Іліада» та «Одіссея».

Задумка статті «Архітектура, скульптура і живопис в Стародавній Греції і Римі» – розповісти про створення храмів, театрів, амфітеатрів, пам'ятників. Читач може переглянути ілюстраційний матеріал, щоб побачити, як виглядають пам'ятки в наш час.

Сучасний туризм в Італії та Греції (частина I). Головна думка матеріалу – розповісти про всі нюанси туризму в Італії та Греції. Стаття ділиться на рубрики: транспорт, безпека туристів, пляжі та шопінг. У кожному розділі читач може знайти корисні поради, які актуальні для сучасного туриста.

Головна думка матеріалу «Сучасний туризм в Італії та Греції (частина II)» – ознайомити читача з розвагами, культурними пам'ятками та атракціонами країн. У статті розповідається про визначні місця, які має відвідати кожен турист.

Таким чином, завдання кваліфікаційної роботи виконано у повному обсязі. Вважаємо, що матеріал нашої роботи може бути корисним як для спеціально орієнтованої аудиторії, так і для широкого кола читачів.

ДОДАТКИ

Додаток 1. Перший скріншот статті «Культура Давньої Греції та Риму»

Додаток 2. Другий скріншот статті «Культура Давньої Греції та Риму»

Релігія в житті греків і римлян

травня 31, 2021

1. Римська духовна культура

Релігія грала дуже важливу роль у повсякденному житті римлян; в римській релігії довгий час зберігалися залишки примітивних релігійних вірувань: тотемізм, фетишизм, анімїзм. Анімїзм, тобто віра в безособових і абстрактних духів, особливо довго зберігалась в римській релігії.

Римляни, на відміну від греків, не дуже активно цікавилися системою світового порядку, тому філософи рідко зверталися до космогонії. Їх більше цікавило соціальне життя, місце людини в світі, проблема свободи та шлях до досконалості. Римляни, хлібороби і воїни, були практичним і реалістичним народом. Римлянин зазвичай звертався до божества з конкретним проханням: збільшити урожай, дати дощ, зупинити чуму, дарувати перемогу. Залежно від важливості прохання, божеству приносилася більш-менш важлива жертва.

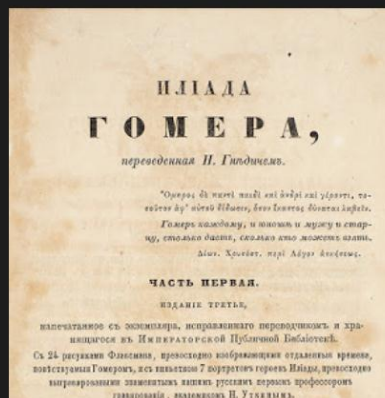

Додаток 3. Скріншот статті «Релігія в житті греків і римлян»

Література, поезія, театр в житті греків і римлян

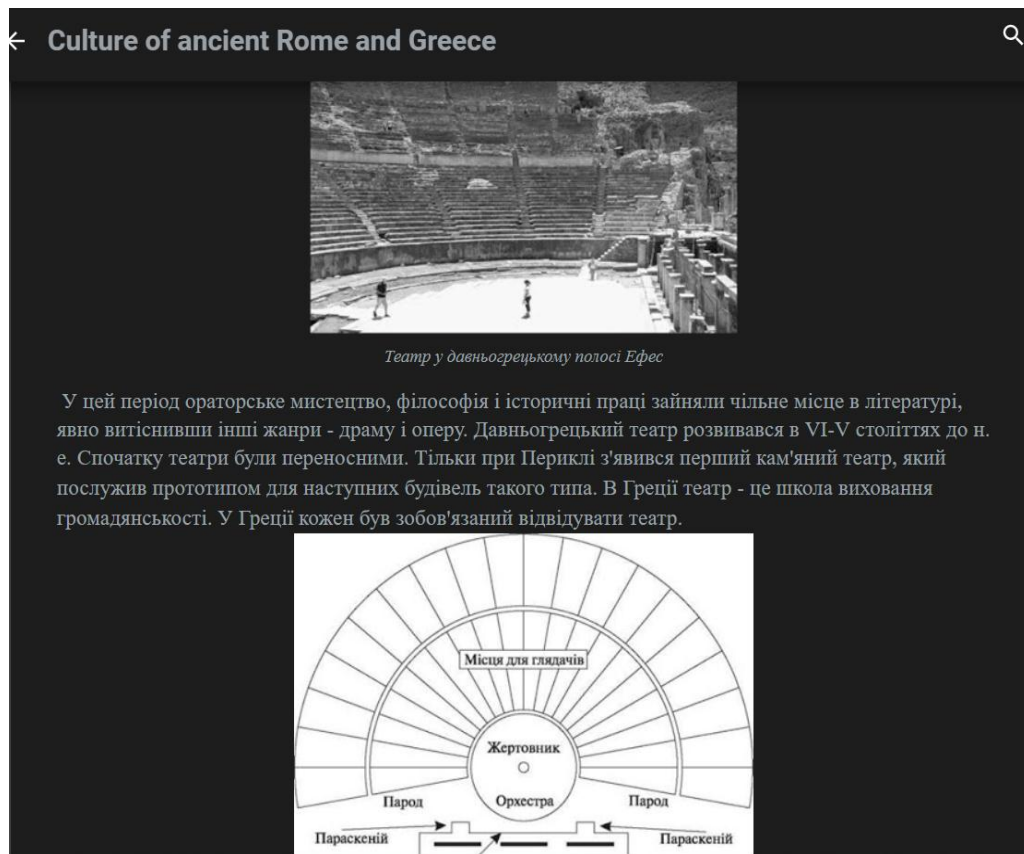
травня 31, 2021

Література ранніх греків, як і література інших народів, сходить до традиції стародавнього фольклору, що включала казки, байки, міфи і пісні. Зі зміною соціальних умов почався бурхливий розвиток народної поезії - епосу, який прославляв діяння предків і героїв кожного племені. Епічні поеми "Іліада" і "Одіссея" свідчать про рівень поетичної творчості ранніх греків.

Додаток 4. Перший скріншот статті «Література, поезія, театр в житті греків та римлян»

Додаток 5. Другий скріншот статті «Література, поезія, театр в житті греків та римлян»

Додаток 6. Перший скріншот статті «Архітектура, скульптура і живопис в Стародавній Греції і Римі»

Храм Зевса Олімпійського

Майстрами римлян були етруски. Саме вони навчили будувати будівлі, але римляни швидко перевершили їх в цьому мистецтві. Стали краще використовувати раніше застосовувані матеріали, пристосовувати нові, удосконалювати методи будівництва.

Живопис був високо розвинений.

Додаток 7. Другий скріншот статті «Архітектура, скульптура і живопис в Стародавній Греції і Римі»

Сучасний туризм в Італії та Греції (частина I)

червня 09, 2021

Транспорт

- Італія

В Італії добре розвинена мережа громадського транспорту з автобусами та потягами. Дістатися практично в будь-яку точку країни не складає труднощів. Між віддаленими містами, звичайно, зручніше подорожувати внутрішніми рейсами.

Денний проїзний квиток (BIG) коштує від 3 до 5 євро і дає право на необмежений проїзд на всіх видах громадського транспорту. Тижневий квиток ("Settimanale" або CIS) коштує 12 євро. Його можна придбати тільки в кіосках ATAC.

- Греція

Надійні і недорогі міжміські автобуси KTEL ходять не тільки по материку, а й на найближчі острови: Вартість поромної переправи в цих випадках включена в ціну квитка.

Таксі в Греції багато і коштує недорого.

Безпека туристів

- Італія

Італія відносно безпечна, проте слід дотримуватися деяких запобіжних заходів: Уникайте відвідування неблагополучних районів (в Римі, наприклад, в районі вокзалу Терміні). У містах активно орудують професійні кишенькові злодії, тому не носіть з собою більше грошей, ніж потрібно, і будьте обережні.

- Греція

Додаток 8. Перший скріншот статті «Сучасний туризм в Італії та Греції(Частина I)»

Пляжі

- Італія

Пляжі на італійському узбережжі муніципальні. Однак найчастіше вони розділені на ділянки і здаються в оренду підприємцям. На кожній ділянці є свій "баніно" - охоронець пляжу, який стежить за чистотою і порядком та стягує плату за користування парасольками і шезлонгами. Згідно з місцевими правилами, перші 5 метрів пляжу від кромки води безкоштовні: там ви можете засмагати на рушнику, не витрачаючи ні копійки.

Красна бухта (Cala Rossa), Фавіньяна, Сицилія

- Греція

Пляжі в Греції також муніципальні, шезлонги і парасольки платні (близько 4 євро в день), багато готелів пропонують їх безкоштовно. Переважна більшість пляжів піщані, рідше галькові.

Додаток 9. Другий скріншот статті «Сучасний туризм в Італії та Греції(Частина I)»

Сучасний туризм в Італії та Греції (частина II)

червня 09, 2021

2021-06-09T10:02:00-07:00

Розваги, пам'ятки і атракціони

- Італія

Живопис і скульптура - дві основні "робочі конячки" італійських музеїв. Любителі модернізму не залишаться без діла в Італії: Венеція, наприклад, пропонує прогулятися по залах колекції Гуггенхайма і знаменитої Міжнародної галереї Санта-Кроче, а Мілан відкриває двері цікавого музею науки і мистецтва, де, озброївшись лупами і шупами, можна навчитися відрізняти справжні картини від витончених підробок.

Міжнародна галерея Санта-Кроче

Додаток 10. Перший скріншот статті «Сучасний туризм в Італії та Греції (частина II)»

В Італії соборів чи не більше, ніж музеїв, і якою б ви не вибрали, ви знайдете унікальний пам'ятник архітектури та інженерного мистецтва, та й просто дивовижної краси споруди. Досить поглянути на Дуомо в Мілані з його стрункими, тополіним готичними шпилями.

Кафедральний собор в Мілані, що присвячений різдву святої Діви Марії

Також, в цій країні є шість основних гірськолижних курортів. У порядку зменшення гірськолижної активності і одночасно зі сходу на захід це такі райони: Доломіти, Брента Доломіти, Альга Вальтелліна, Валь д'Аоста, Валь ді Суза і Тренто.

Додаток 11. Другий скріншот статті «Сучасний туризм в Італії та Греції (частина II)»